

Ezt az oldalt gépi fordítással [\[Link\]](#) fordították le. A gépi fordításokban előfordulhatnak az egyértelműséget és a pontosságot potenciálisan csökkentő hibák; az ombudsman nem vállal felelősséget az esetleges eltérésekért. A legmegbízhatóbb és jogilag korrekt tájékoztatásért olvassa el a fenti linken található, angol nyelvű forrásverziót. Bővebb információért tekintse meg nyelvi és fordítási politikánkat [\[Link\]](#).

Határozat a glifozát nevű gyomirtószer-összetevő jóváhagyásának megújítását érintő aggályok Európai Bizottság általi kezelésével kapcsolatos X ügyben - 1375/2016/JAS. sz. ügyben hozott határozata

Határozat

Ügy 1375/2016/JAS - Vizsgálat megindítása 08/02/2017 - Határozat 08/02/2017 - Érintett intézmények Európai Bizottság (Nem történt hivatali visszasság) |

Egy közjogi szerv esetében megfelelő ügyintézésre vall, ha a polgárokkal rendszeres levelezést folytat. Ez különösen fontos az uniós intézményeknél, például a Bizottságnál, hiszen az ilyen szupranacionális szervek esetében mindig nagyobb annak kockázata, hogy távolinak tűnnek a polgárok szemében. A közérdek szempontjából azonban az is fontos, hogy a polgárokkal való kapcsolattartást szolgáló erőfeszítések észszerűek és arányosak legyenek. Ha egy polgár ismétlődő jelleggel küld leveleket, előfordulhat, hogy az ilyen levelek további megválaszolása nem célravezető.

Az ombudsman megvizsgálta az ügyet, és azt állapította meg, hogy a Bizottság számos korábbi alkalommal foglalkozott a panaszos által felvetett kérdésekkel és aggályokkal. Ennek során részletesen elmagyarázta a glifozáthoz hasonló anyagok értékelésére bevezetett tudományos értékelés folyamatát. Másrésztől, a glifozát jóváhagyásának megújítására vonatkozóan még nem született határozat, és amíg az függőben van, a jelenlegi jóváhagyást rövid időtartamra meghosszabbították. Az ombudsman arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság megfelelően kommunikált a panaszossal, és nem követett el hivatali visszasságot.

Az ügy arra vonatkozott, hogy az Európai Bizottság együttműködött a panaszossal, egy brit állampolgárral, aki több mint egy éve érintkezett vele a gyomirtók egyik hatóanyaga, a glifozát jóváhagyásának megújításával kapcsolatban. Több levélváltást követően a Bizottság úgy döntött, hogy a továbbiakban nem válaszol a panaszosnak. A panaszos elmondta, hogy továbbra is levelet írt a Bizottságnak, mivel úgy véli, hogy az nem kezelte megfelelően az általa felvetett jogos aggályokat.

Megfelelő ügyintézészt jelent ahhoz, hogy egy állami szerv megfelelően tudjon megfelelni a polgároknak. Ez különösen fontos az uniós intézmények, például a Bizottság számára, mivel mindig nagyobb a kockázata annak, hogy az ilyen nemzetek feletti szervek távolinak tűnnek a polgárok számára. Ugyanakkor az is közérdek, hogy a polgárokkal való kapcsolattartásra irányuló erőfeszítések ésszerűek és arányosak legyenek. Ha az állampolgár levelei ismétlődővé válnak, nem szolgálhat hasznos célt az említett levelezés folytatása.

Az ombudsman érdeklődött a kérdésben, és megállapította, hogy a Bizottság több alkalommal foglalkozott a panaszos leveleiben felvetett kérdésekkel és aggályokkal. Részletesen kifejtette az olyan anyagok értékelésére bevezetett tudományos értékelési folyamatot, mint a glifozát. Továbbá még nem született döntés a glifozát jóváhagyásának meghosszabbításáról; a határozat meghozataláig a meglévő jóváhagyást rövid távon meghosszabbították. Az ombudsman ezért arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság megfelelően tájékoztatta a panaszost, és a Bizottság nem követett el hivatali visszásságot.

A panasz hátteréről

1. A brit állampolgár panaszos 2015-ben és 2016-ban több alkalommal fordult az Európai Bizottsághoz a széles körben használt **gyomirtó szerek** gyártásához használt **glifozát** hatóanyag jóváhagyásának **megújításáról** .

2. A háttér a következő. 2012 óta vizsgálják a glifozát uniós **szintű jóváhagyásának az uniós jogszabályokban meghatározott eljárásokkal összhangban történő esetleges megújítását** [1] . 2014 januárjában az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) megkezdte a glifozátról szóló német jelentés szakértői értékelését. A megújítás értékeléséért Németország a vezető tagállam. 2015 márciusában a Nemzetközi Rákkutató Ügynökség (IARC), az Egészségügyi Világszervezet szakosodott rákkügnöksége jelentést tett közzé, amelyben megállapította, hogy a glifozát „*valószínűleg rákkeltő az emberre*” [2] . A Bizottság ezt követően felkérte az EFSA-t, hogy saját következtetéseinek levonása során vizsgálja meg az IARC megállapításait.

3. **2015** novemberében az EFSA arra a következtetésre jutott, *hogy a glifozát „valószínűleg nem jelent rákkeltő veszélyt az emberre nézve, és a bizonyítékok nem támasztják alá az osztályozást a rákkeltő potenciál tekintetében*” [3] .

4. Ezt követően az uniós tagállamok nem állapodtak meg a glifozát jóváhagyásának a meglévő jóváhagyási időszak lejárta előtt történő meghosszabbításáról [4] . Több tagállam úgy vélte, hogy a megújításról szóló határozat meghozatala előtt helyénvaló az Európai Vegyianyag-ügynökség kockázatértékelési bizottságának (ECHA) véleményét kikérni.

5. **2016** júniusában a Bizottság **ideiglenesen** , legkésőbb 2017 végéig **meghosszabbította a glifozát jóváhagyását** [5] . Azt állította, hogy ezt azért tette, hogy időt hagyjon az ECHA számára, hogy véleményt nyilvánítson a glifozátról. Kijelentette, hogy az ECHA megállapításait ezt követően figyelembe fogják venni, amikor a tagállamok és a Bizottság döntenek a glifozát jóváhagyásának meghosszabbításáról.

6. Ugyanakkor a Bizottság számos ajánlást tett a glifozát-alapú termékek használatára vonatkozóan [6] . Ezek közé tartozik a glifozát betakarítás előtti használatának fokozott ellenőrzése, valamint a glifozát meghatározott helyeken, például nyilvános parkokban és játszótérekben való használatának minimalizálására vonatkozó kötelezettség.

7. A panaszos a glifozát 2015-ben és 2016-ban körülbelül húsz alkalommal történő megújításáról írt a Bizottságnak. A Bizottság többször válaszolt a panaszosnak. Végül a Bizottság tájékoztatta a panaszost, hogy a továbbiakban nem fog válaszolni a témával kapcsolatos jövőbeli levelezésre, mivel azt ismétlődőnek ítélte.

8. **2016** szeptemberében a panaszos panaszt nyújtott be az ombudsmanhoz. A panaszos tisztázta, hogy aggálya nem az volt, hogy a Bizottság megtagadta a leveleire való válaszadást, hanem azt, hogy „az uniós tisztviselők nem foglalkoztak az e levelekben felvetett igen érvényes aggályokkal”. A panaszos különösen azzal érvelt, hogy míg a glifozátot gyomirtó szerként felülvizsgálták [...], az is biocid, amelyről semmit nem mondanak”.

A vizsgálat

9. Az ombudsman vizsgálatot indított a panasz ügyében, és úgy határozott, hogy megvizsgál minden kapcsolatot a Bizottság azon döntése között, hogy megszünteti a panaszossal való kapcsolattartást, és azt a kérdést, hogy az ombudsman ténylegesen válaszolt-e az általa felvetett kérdésekre. Ennek megfelelően ez a vizsgálat a Bizottság azon döntésével foglalkozik, hogy nem felel meg a panaszosnak, valamint azzal a kérdéssel is, hogy a Bizottság eloszlatta-e a glifozát gyomirtó szer-összetevő jóváhagyásával kapcsolatos aggályait.

10. Az ombudsman ezt követően alaposan elemezte a Bizottság és a panaszos közötti levelezést, és további információkat kért a panaszostól. Saját háttérkutatót is végzett.

Azon állítás, hogy a Bizottság tévesen nem felelt meg a panaszosnak, és nem oldotta meg aggályait

A panaszos és az intézmény érvei

11. A panaszos számos aggályt fogalmazott meg a Bizottsággal a glifozát emberi egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatban. Azt állította, hogy a Bizottság megközelítése nem volt szigorú, és nem foglalkozott néhány fontos kérdéssel. A panaszos megkérdőjelezte továbbá az EFSA és Németország, a megújítási kérelmet értékelő jelentésért felelős tagállam tudományos értékelését.

12. A Bizottság elmagyarázta a panaszosnak a glifozát jóváhagyásának megújítására irányuló eljárást, amely abban az időben még folyamatban volt. A folyamat során a Bizottság megjegyezte, hogy az EFSA, valamint az összes többi uniós tagállam szakértői értékelést végzett a német hatóságok által már elvégzett értékelésről. A Bizottság azt is kijelentette, hogy komolyan vette a panaszos által előterjesztett információkat és aggályokat. A Bizottság

kijelentette, hogy a panaszos által említett publikációkat a tudományos értékelés során figyelembe vették. Hozzátette, hogy nyilvános konzultációra került sor, amely platformot biztosított a polgárok és más érdekelt felek számára, hogy hangot adjanak aggályaiknak. Kijelentette, hogy az EFSA következtetéseit, valamint a háttérdokumentumokat (beleértve a Németország által készített jelentést) nyilvánosan hozzáférhetővé tették [7] .

13. Végül a Bizottság kijelentette, hogy megértette a polgároknak a glifozáttal kapcsolatos aggodalmait és félelmeit, valamint az élelmiszerekből és más forrásokból származó kitétséget. Ezért fontos – jelentette ki – annak biztosítása, hogy a megalapozott tudomány alátámasztja a döntéshozatalt. A rákkeltő hatás tekintetében a Bizottság kijelentette, hogy az EFSA azon következtetését, miszerint a glifozát „*valószínűsíthetően nem jelent rákkeltő veszélyt az emberre nézve*”, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete és az Egészségügyi Világszervezet növényvédőszer-maradékokról szóló közös ülése (JMPR) által 2016 májusában készített, a glifozátra vonatkozó kockázatértékelés is alátámasztotta. Az együttes ülés arra a következtetésre jutott, *hogy a glifozát „valószínűleg nem jelent rákkeltő kockázatot az emberekre nézve az étrenden keresztül történő expozíció miatt”* [8] . A Bizottság kijelentette, hogy „a peszticidekre vonatkozó uniós szabályozási rendszer rendkívül szilárd, és biztosítja, hogy az anyagokat szigorú tudományos értékelésnek vessék alá, mielőtt döntést hoznának arról, hogy jóváhagyhatók-e vagy sem. Az anyagokat csak akkor hagyják jóvá, ha bebizonyosodott, hogy reális felhasználási feltételek mellett nincs elfogadhatatlan hatás az emberi vagy állati egészségre, illetve a környezetre.” A Bizottság kijelentette, hogy továbbra is eltávolítja az anyagokat a piacról, amennyiben nem bizonyítható, hogy a szigorú jóváhagyási kritériumok teljesülnek.

14. A Bizottság körülbelül hét levelet küldött a panaszosnak, mielőtt úgy döntött volna, hogy abbahagyja a válaszadást.

Az ombudsman értékelése

15. Megfelelő ügyintézés, ha egy állami szerv közvetlenül kapcsolatba lép azokkal a polgárokkal, akik aggodalmukat fejezik ki a közrenddel kapcsolatban. Ez különösen fontos az uniós intézmények, például a Bizottság számára, mivel nagyobb a kockázata annak, hogy szupranacionális szervekként távolinak tűnnek a polgárok számára. Ugyanakkor az is közérdek, hogy az ilyen levelezés volumene ésszerű és arányos legyen. Ha egy polgár konkrét levelezése ismétlődő vagy túlzott mértékűvé válik, aránytalanná válhat az adott levelezés folytatása.

16. Ebben az esetben az ombudsman megállapítja, hogy a Bizottság több alkalommal foglalkozott a panaszos leveleiben felvetett kérdésekkel és aggályokkal. **Részletesen** kifejtette az olyan anyagok értékelésére bevezetett tudományos értékelési folyamatot, mint a glifozát. A Bizottság azt is kifejtette, hogyan kezelte a rákkeltő hatásra vonatkozó eltérő következtetéseket. A Bizottság konkrétan azt közölte a panaszossal, hogy az általa a glifozát biocid jellegére vonatkozó érv alátámasztására hivatkozott kiadványt az átfogó értékelés során figyelembe vették [9] . Az ombudsman ezért arra a következtetésre jut, hogy a Bizottság megfelelően kommunikált a panaszossal. Arra a következtetésre jut továbbá, hogy a panaszosnak az ügyvel kapcsolatos folyamatos levelezése valóban ismétlődővé vált, és ezért nem volt megfelelő állami

források felhasználása e konkrét levelezés folytatásához. Ugyanakkor az ombudsman elismeri, hogy a levelezés panaszos általi folytatása – álláspontja szerint – tükrözte a glifozáttal kapcsolatos valódi aggodalmát, és nem célja, hogy bosszantó legyen. Az ombudsman azonban minden körülmények között megállapítja, hogy a Bizottság azon döntése, hogy megszünteti ezt a konkrét levelezést, nem minősül hivatali visszásságnak.

17. A panaszos **megkérdőjelezte továbbá az EFSA tudományos értékelését** és a Bizottság határozatát az EFSA következtetései alapján. A Bizottság arra irányuló erőfeszítései ellenére, hogy magyarázatot adjon a panaszosnak, a panaszos úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem vette figyelembe az általa a glifozát jóváhagyásának megújításával okozott kárral kapcsolatban általa felvetett aggályokat.

18. Először is az ombudsman megjegyzi, hogy nem rendelkezik az érintett szakosodott tudományos testületek tudományos értékelésének értékeléséhez szükséges szakértelemmel. A petíció benyújtója azonban ellenőrizheti, hogy ezek a szervek megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a polgároknak munkájukról. A jelen vizsgálattal kapcsolatban úgy tűnik, hogy ez a helyzet.

19. Az ombudsman azt is megjegyzi, hogy a Bizottság nem hosszabbította meg a glifozát jóváhagyását. Ideiglenesen (legkésőbb 2017 végéig) **meghosszabbította** korábbi jóváhagyását annak érdekében, hogy az ECHA véleménye a jóváhagyás esetleges meghosszabbításáról szóló döntés meghozatalakor rendelkezésre álljon. Az ECHA kockázatértékelési bizottságának véleménye 2017. november végéig esedékes [10]. Amint a vélemény rendelkezésre áll, a tagállamok a Bizottsággal együtt döntenek arról, hogy megújítják-e a glifozát jóváhagyását. Az ombudsman azt is megjegyzi, hogy mind az EFSA [11], mind az ECHA [12] **nyilvános konzultációkat folytatott** a glifozátról saját tudományos értékeléseik keretében.

20. Amint azt fentebb kifejtettük, számos tudományos testület – az IARC („*valószínűleg rákkeltő hatású az emberre nézve*”), a JMPR („*valószínűleg nem jelent rákkeltő kockázatot az emberekre nézve az étrenden keresztül történő expozíció miatt*”) és az EFSA („*valószínűleg nem jelent rákkeltő veszélyt az emberre*”) – úgy tűnik, hogy némileg eltérő következtetésekre jutottak a glifozát rákkeltő potenciáljával kapcsolatban. E különbségek némelyike az e tudományos testületek által alkalmazott különböző értékelési módszerekből eredhet. Az IARC következtetése különösen egy „veszély” értékelésen alapul, míg a JMPR-értékelés „kockázati” értékelés; az előbbi nem veszi figyelembe azt az expozíciós vagy lenyelési szintet, amelynél a glifozát valószínűleg veszélyes, míg az utóbbi a normál vagy várható expozíciós vagy lenyelési szinteken fennálló kockázattal foglalkozik [13]. Ezt figyelembe véve a Bizottság azon döntése, hogy megvárja az ECHA tudományos szakvéleményét, ésszerű megközelítésnek tűnik.

21. A fentiekre tekintettel az ombudsman megállapítja, hogy a Bizottság nem követett el hivatali visszásságot.

Következtetés

A panasz kivizsgálása alapján az ombudsman a következő következtetéssel zárja le [14] :

A Bizottság nem követett el hivatali visszásságot.

A panaszost és a Bizottságot tájékoztatni fogják erről a döntésről.

Strasbourg, 2017.02.08.,

Emily O'Reilly

Európai ombudsman

[1] A növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 309., 1. o.).

[2] <http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/MonographVolume112.pdf> [Link]

[3] <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302> [Link]

[4] http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-16-2357_de.htm [Link]

[5] A Bizottság (EU) 2016/1056 végrehajtási rendelete (2016. június 29.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a glifozát hatóanyag jóváhagyási időtartamának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról (HL 2016. L 173., 52. o.), elérhető a következő címen: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1056> [Link]

[6] A Bizottság (EU) 2016/1313 végrehajtási rendelete (2016. augusztus 1.) az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a glifozát hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról (HL 2016. L 208., 1. o.), elérhető a következő címen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2016.208.01.0001.01.ENG [Link]

[7] Elérhető a következő internetcímen: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151119a> [Link]

[8] <http://www.who.int/foodsafety/jmprsummary2016.pdf?ua=1> [Link]

[9] A Bizottság konkrétan azt mondta, hogy Samsel és Seneff „A glifozát citokróm P450 enzim

és aminosav bioszintézisének a bél mikrobiom általi elnyomása: A referens tagállam értékelte, és a glifozátra vonatkozó szakértői értékelés során megvizsgálta a 2013. évi entrópiátot, az 1416–1463. sz. entrópiátot. A panaszos különösen erre a közzétételre támaszkodott azon állításával összefüggésben, amely szerint a glifozátot biocidként kell értékelni.

[10] <https://echa.europa.eu/chemicals-in-our-life/hot-topics/glyphosate> [Link]

[11] Ebben az összefüggésben lásd az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak (EFSA) a glifozát gyomirtó szer jóváhagyásának meghosszabbítására irányuló nyilvános konzultációs eljárásáról szóló 952/2014/OV ügyben hozott határozatot, amely a következő címen érhető el: <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision.faces/en/61376/html.bookmark> [Link]

[12]

https://echa.europa.eu/view-article/-/journal_content/title/public-consultation-on-the-harmonised-classification-and-labeling-of-glyphosate [Link]

[13] A teljesebb magyarázatért lásd: <http://www.who.int/foodsafety/faq/en/> [Link]

[14] Az ombudsman felülvizsgálati eljárására vonatkozó információk a következő [weboldalon](http://www.ombudsman.europa.eu/en/atyourservice/complainantsrights.faces) [Link] található: <http://www.ombudsman.europa.eu/en/atyourservice/complainantsrights.faces> [Link]